

SZAKMAIALAPOZÁSAZOKTATÁSSZAKMACSOPORTRA „A2” változat

10. évfolyam

Pedagógiai szakmai alapozó ismeretek	222 óra
Pedagógiai szakmai alapozó gyakorlatok	148 óra
Elmélet és gyakorlat	370 óra

PEDAGÓGIAISZAKMAIALAPOZÓISMERETEK

Évi óraszám: 222 óra

Célok és feladatok

A *Pedagógiai szakmai alapozó ismeretek* oktatásának alapvető célja olyan ismeretrendszer, tudás kialakítása, amely megalapozza és formálja az oktatás szakmacsoportba tartozó szakképesítésekhez szükséges szemléletet.

A *Pedagógia* tanításának célja, hogy megismertesse a tanulókkal a nevelés folyamatát, főbb területeit, neveléstörténeti előzményeit, a nevelés színtereit. Ismertesse meg az egyén csoportban, közösségben elfoglalt helyét, a dajka, a sportoktató helyét a nevelés folyamatában, legfőbb személyiségjegyeit, a nevelés módszereit, eszközeit, az egyéni bánásmódot.

A *Pszichológiai alapismeretek* tanításának célja, hogy a tanulók a tantárgy keretein belül elsajátított pszichológiai alapfogalmakat és szakkifejezéseket tudják majd alkalmazni a későbbi tanulmányaik során.

A tanulók megismertetése az emberi pszichikum fejlődésének folyamatában meglévő törvényszerűségekkel, tulajdonságokkal és jellegzetességekkel, valamint ezek biológiai és szociális összefüggéseivel.

A *Mindennapi ismeretek* tanításának célja, hogy olyan ismereteket nyújtson, amelyek a hétköznapi élet területén hasznosíthatók, egyúttal motiválják a tanulókat a folyamatos, önálló ismeretszerzésre. Segítse az igényes, helyzethez illő szóhasználatot, mondat- és szövegalkotást, a közéleti szövegek értelmezését és megfogalmazását, a környező világban való eligazodást. Tegye képessé a tanulókat ügyeik intézésére, saját testi épségük megvédésére, baleset esetén a szakemberek megérkezéséig a további károsodás kivédésére.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjön és erősödjön a tanulók szakmai munkájával kapcsolatos kötelességtudata, felelősségérzete, szóbeli kommunikációban törekedjenek a nyelv szabatos, helyes használatára.

Fejlődjön a tanulóknál az önálló feladatmegoldás képessége, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

Pedagógia:

A tanulók ismerjék a pedagógia fogalmát, célját, kapcsolatát más tudományterületekkel. Ismerjék a nevelés lehetőségét és korlátjait, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket, a nevelő és nevelt szerepét a nevelés folyamatában, a családi és intézményi nevelés legfontosabb módszereit, eszközeit, a magatartászavarok jellemzőit, lehetséges okait. Ismerjék a beteg, sérült gyermekek gondozásával-nevelésével kapcsolatos feladatokat.

Pszichológiai alapismeretek:

A tanulók ismerjék az alapfogalmakat, szerezzenek konkrét tapasztalatokat saját lelki jelenségeikről és azok működéséről.

Tudják felismerni, osztályozni az egyes lelki jelenségeket és személyiségdimenziókat, az érett személyiség kritériumait megnevezni és összevetni a saját személyiségjellemzőikkel. Tudják meghatározni az érés és a fejlődés törvényszerűségeit, ismertetni a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét. Tudják meghatározni a tanulás viselkedésmódosító szerepét, a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének lényegét. Tudják felsorolni a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázni fejlődést befolyásoló szerepét.

Mindennapi ismeretek:

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére. Ismerjék fel és értelmezzék a leggyakoribb vevőtájékoztatói jelrendszereket, tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása mellett azok egyszerű értékelésére is.

Belépő tevékenységformák

Fogalomalkotás közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján. Információk gyűjtése ismeretterjesztő kiadványok, médiák segítségével. Az információk értelmezése, következtetések megfogalmazása, lényegkiemelés.

Az önismeret forrásainak megismerése. Irányított megfigyelés.

Pedagógia

Témakörök	Tartalmak
A nevelés kialakulása, történeti áttekintése	A nevelés kialakulása. A magyar közoktatási rendszer.
A nevelés folyamata	A nevelés és a nevelt a nevelés folyamatában: — a nevelőközösség, az óvodapedagógus, — a dajka mint modell, személyiségjegyei, feladatai, — a sportoktató mint modell, személyiségjegyei, feladatai, — gyermek—gyermek-kapcsolatok, konfliktusok, barátságok. A szocializáció folyamata.
A nevelés szinterei	A családi nevelés, anya—gyermek-kapcsolat. A bölcsődei nevelés. Az óvodai nevelés. Az iskolai nevelés. Szabadidős tevékenységek.
Nevelés a közösségben	A csoport, a közösség fogalma, jellemzői. Közösségi nevelés mint a nevelés alapvető kerete. Az egyén és a közösség, az egyéni bánásmód. A gyermekközösség alakításának lehetőségei, a hagyományok szerepe a közösségek formálásában.
A nevelés módszerei	A módszer fogalma, értelmezése, a módszer megválasztását befolyásoló tényezők. A módszerek fajtái, csoportosításuk, a különböző módszerek alkalmazása.
A nevelés eszközei	A játék, a sport, a tanulás, a munka. A játék, a sport, a tanulás és a munka mint tevékenységek összehasonlítása.
Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	A magatartászavar jellemzői, okai. A beteg, sérült gyermek gondozásával-nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatok. A helyettesítő, korrigáló, pótló nevelés.

Pszichológiai alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
Általános lélektan	Bevezetés az általános lélektanba. Érzékelés — észlelés, figyelem, álom, ábránd. Tanulás — tudás. Emlékezet és képzelet, gondolkodás, intelligencia és kreativitás. Motiváció, érzelem.
Személyiség-lélektan	A személyiség-lélektan alapfogalmai. A személyiség összetevői és ezek összefüggései. Érdek, érték, érdeklődés, képesség, irányulás és indítékok. Világnézet, meggyőződés, eszmények, beállítódás. Temperamentum- és személyiségtipológia. A jellem és a jellemszerkezet. Személyiségprofil és -stílus. Az érett személyiség kritériumai.
Fejlődéslélektan	Az érés és fejlődés fogalma, törvényszerűségei. A szenzoros és a kognitív mechanizmusok fejlődése. A tanulás mint viselkedésmódosulás. Az érzelmi-akaratit élet fejlődése. A születés előtti fejlődés. Az újszülött- és csecsemőkor fejlődéslélektana. A kisgyermek és az óvodás pszichés jellemzői. Kisiskolás- és pubertáskor. A serdülő- és ifjúkor pszichés jellemzői. Felnőttkor — öregedés — öregkor — aggkor. A szociálizáció főbb területei.

Mindennapi ismeretek

Témakörök	Tartalmak
Mindennapi ismeretek	Hivatalos űrlapok kitöltése. Önéletrajzírás. Ügyintézés postán (levél, csekk, csomag, táviratfeladás). Menetrend. Tájékozódás anyagbeszerzési ügyekben.
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	Az elsősegélynyújtás célja, az elsősegélynyújtó kötelességei. Tennivalók vészhelyzetben. Helyszínbiztosítás. Segélykérés, a mentő, a tűzoltóság és a rendőrség hívásának szabályai. A sérültek vizsgálata (eszmélet, légzés, pulzus). Mozdíthatóság. Házipatika, elsősegélykészlet.
Felkészülés a szakképesítések gyakorlóhelyeinek látogatására	Megfigyelési szempontok kialakítása: — az ott dolgozók tevékenysége, munkafolyamatok, műveletek, — a használt gépek, szerszámok, — a munkakörülmények, — a munkavédelmi előírások, — a dolgozókkal szemben támasztott pszichikai, fizikai követelmények, — a munkakörök betöltéséhez szükséges iskolai végzettségek, — a továbbképzési lehetőségek.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók ismerjék a nevelés történetének néhány fontosabb eseményét, a nevelés lehetőségeit és korlátjait, módszereit, eszközeit és folyamatait, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket, a szokásalakítás menetét, a családi, bölcsődei, óvodai és iskolai nevelés sajátosságait, a magatartászavar kialakulásának okait, valamint a beteg és sérült gyermek gondozásával-nevelésével kapcsolatos feladatokat.

Tudják felidézni az alapvető általános és személyiség-lélektani alapfogalmakat, konkrét tapasztalatokat szerezni saját lelki jelenségeikről és azok működéséről.

Tudják felismerni, besorolni, osztályozni az egyes lelki jelenségeket és személyiségdimenziókat, az érett személyiség kritériumait megnevezni és összevetni a saját személyiségjellemzőikkel. Tudják meghatározni az érés és a fejlődés törvényszerűségeit, ismertetni a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét. Tudják meghatározni a tanulás viselkedésmódosító szerepét, meghatározni a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének lényegét. Tudják felsorolni a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázni fejlődést befolyásoló szerepét. Tudják értelmezni a begyűjtött információkat.

Legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére, dokumentumok, tájékoztatók használatára.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása mellett azok egyszerű értékelésére is.

PEDAGÓGIAISZAKMAIALAPOZÓGYAKORLATOK**Évi óraszám: 148 óra***Célok és feladatok*

A *Pedagógiai szakmai alapozó gyakorlatok* alapvető célja a készségek és képességek fejlesztése, olyan ismeretrendszer, tudás és gyakorlati ismeretek kialakítása, amely megalapozza és formálja az oktatás szakmacsoportba tartozó szakképesítésekhez szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is.

A *Mindennapi ismeretek* tanításának célja, hogy olyan ismereteket nyújtson, amelyek a hétköznapi élet területén hasznosíthatók, egyúttal motiválják a tanulókat a folyamatos, önálló ismeretszerzésre. Segítse az igényes, helyzethez illő szóhasználatot, mondat- és szövegalkotást, a közéleti szövegek értelmezését és megfogalmazását, a környező világban való eligazodást. Tegye képessé a tanulókat ügyeik intézésére, saját testi épségük megvédésére, baleset esetén a szakemberek megérkezéséig a további károsodás kivédésére.

A *Készségfejlesztőgyakorlat* oktatásának célja a koordinációs alapképességek fejlesztése. Ismertesse meg a tanulókkal a motorikus feladatmegoldásokban érvényesülő törvényszerűségeket. Fejlessze a tanulók ellenálló képességét, értsék és ismerjék meg a prevenció lényegét az ortopédiai elváltozások megelőzésében, ellensúlyozásában, a keringési és légzőrendszeri betegségek megelőzésében, a károsodások csökkentésében. A játék- és sporttevékenység károsodás nélküli végzéséhez kapcsolódó ismeretek (szabályok, történeti vonatkozások, mechanikai-biomechanikai törvényszerűségek, egészségügyi megfontolások) megszerzése, mozgáskommunikáció.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjön és erősödjön a tanulók szakmai munkájukkal kapcsolatos kötelességtudata, felelősségérzete, a szóbeli kommunikációban törekedjenek a nyelv szabatos, helyes használatára.

Fejlődjön a tanulóknak az önálló feladatmegoldás képessége, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

Mindennapi ismeretek:

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére. Ismerjék fel és értelmezzék a leggyakoribb vevőtájékoztatósi jelrendszereket, tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása mellett azok egyszerű értékelésére is.

Készségfejlesztőgyakorlat:

A tanulók előzzék meg a testtartási rendellenességek kialakulását. A tanult elemekből legyenek képesek összefüggő gyakorlatot bemutatni. Mozgásukat motorikus cselekvési biztonság jellemezze. Fejlődjön izomérzékelésük, labilis egyensúlyi helyzetben is biztonsággal uralják testüket. Ismerjenek meg és alkalmazzanak egyszerűbb képességfejlesztő eljárásokat.

Alakuljon ki a tanulóknak a mozgásos tevékenységformák háttérében levő fizikai, biológiai, pedagógiai elvek megismerésének és értelmezésének szükséglete.

Belépő tevékenységformák

Mindennapi ismeretek:

Információk gyűjtése, az információk értelmezése, következtetések megfogalmazása. Fogalomalkotás közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján. Lényegkiemelés.

Készségfejlesztőgyakorlat:

Szakszerű bemutatás. Gyakorlatok végrehajtásának megfigyelése adott szempontok alapján. A megfigyelt gyakorlat elemzése. Segítségnyújtás a gyakorlat végrehajtásában.

Mindennapi ismeretek

Témakörök	Tartalmak
Mindennapi ismeretek	<p>Önéletrajzírás. Magán- és hivatalos levél írása. Hivatalos ügyintézés: — Útlevegénylés. — Erkölcsi bizonyítvány igénylése. — Lakcímbjelentés. — Kérdőívkitöltés. Használati utasítások, vevőtájékoztatók értelmezése (mosógép, TV, video stb.). Menetrend használata, menetjegyvásárlás. Vásárlások: — Aranyoldalak használata. — Internet használata. Álláskeresés: — Apróhirdetés. — Munkaügyi Központ. Mozi, színház, hangverseny látogatása. Családi ünnepek és szervezésük. Látogatás a Munkaügyi Központban.</p>

Témakörök	Tartalmak
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	Stabil oldalfekvő helyzet biztosítása. Szabad légút biztosítása. Segélykérés. Elsősegélynyújtás ájulás esetén. Sebek, vérzések elsődleges ellátása. Állati harapások, rovarcsípések ellátása. Segítség áramütés esetén. Égési sérültek ellátása. Fagyási sérülések ellátása. Tennivalók a szervezet általános lehűlése esetén. Lázcsillapítás.
A szakképesítések gyakorlóléhelyeinek látogatása	A megfigyelési szempontok alapján ismerkedés a választott szakképesítés tevékenységeivel. A látottak utólagos értékelése, elemzése.
Sportesemények látogatása	

Készségfejlesztőgyakorlat

Témakörök	Tartalmak
Előkészítés, alapozás, prevenció	Gimnasztika (önállóan, szabadon végezhető vagy játékos és meghatározott formájú szabad-, kéziszer-, társas és szergyakorlatok). Tartásjavító, a gerincoszlop izomegyensúlyának és a medence középállásának automatizálását biztosító gyakorlatok. Egyéb ortopédiai elváltozásokat megelőző, ellensúlyozó gyakorlatok.
Torna jellegű feladatmegoldások	A feldolgozandó témát speciálisan előkészítő és célgyakorlatok. Támaszhelyzetek és támaszgyakorlatok. Talajtorna. Tornagyakorlatok lejegyzés alapján.
Testnevelési és sportjátékok	Speciálisan előkészítő, a labdás ügyességet fejlesztő feladatok és játékok. A motorikus képességek fejlesztését segítő testnevelési játékok.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére. Ismerjék fel és értelmezzék a leggyakoribb vevőtájékoztatói jelrendszereket, tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni. Gyűjtsenek és értelmezzenek információt.

Tudják vész helyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása után azok egyszerű értékelésére is.

Tudják az edzés három fázisának a helyes arányát betartani. A tanult elemekből legyenek képesek összefüggő gyakorlatot bemutatni, a tornagyakorlatokat helyes testtartással biztonságosan elvégezni. Labilis egyensúlyi helyzetben is biztonsággal uralják testüket. Ismerjenek és tudjanak alkalmazni egyszerűbb képességfejlesztő eljárásokat. Ismerjenek és tudjanak értelmezni a mozgásos tevékenységformák háttérben levő fizikai, biológiai, pedagógiai elveket.